

LAB-proat (31)

November 2002

De Glasmaker.

Glasmakers zijn over het algemeen rustige evenwichtige mensen, die kunnen genieten van 'een goed glas'..... Maar als er een nieuw glas moet worden ontwikkeld dan gebeurt er iets met de Glasmaker. Zo ook bij de laatste Ambercampagne. Voor alle duidelijkheid, in dit stukje bedoel ik met Glasmakers, iedereen die nauw betrokken is bij het ontwikkelen van een nieuw glas. Ik noem geen namen, maar als je goed oplet in de fabriek kun je ze zien. Als het goed gaat met de productie van een nieuw glas, kun je ze ontwaarden langs de baan, waar ze dromerig en zelfgenoegzaam naar hún glas kijken. Als het niet goed gaat zie je ze met rode hoofden en bezwete ruggen door de fabriek rennen, vaak in groepjes. Ik ken de Glasmakers goed, want ze komen vaak op het laboratorium. Glasmakers zijn over het algemeen zéér kundige mensen, maar ik ken ze ook als vertwijfelde mannen, die hopeloos op zoek zijn naar hét antwoord. Daar ligt nu het probleem van de Glasmaker, ze proberen het mysterie van glas te doorgronden. Ondanks dat de mens al 3500 jaar glas maakt, blijft het een mysterieus product. Het ingewikkeld samenspel van de componenten in glas, brengt menig Glasmaker tot wanhoop. Als je gaat sleutelen aan het recept van een glas heeft dat onherroepelijk consequenties. Dat hebben we ook weer gezien tijdens de laatste Ambercampagne, meer kool (C) geeft een beter kleurpunt maar ook kristallisatie, zout (NaCl) in het glas vermindert het aantal luchtstrepen maar maakt het glas ook weer kristallisatie-gevoeliger. Een minpuntje bij Glasmakers is, dat het hen vaak ontbreekt aan geduld. Wanneer ze een receptwijziging doorvoeren willen ze het glas wel uit de oven kijken! Het laboratorium speelt in dit spel een opmerkelijk rol. Glasmakers bezien het laboratorium soms als een instituut die hun wijsheden staft. Zich buigend over grafieken mompelen ze: "het kleurpunt had er toch moeten zijn! Heeft het laboratorium wel goed gemeten? Moeten we niet nog een herhalingsmeting doen? Laten we nog wat extra metingen doen!" Ik overdrijf natuurlijk, maar na 23 jaar ervaring weet ik dat wanneer een meting niet voldoet aan de verwachting er vaak wordt getwijfeld aan de meting. Als de meting voldoet aan de verwachting, wordt er nóóit getwijfeld. Het laboratorium en de Glasmakers hebben een haat-liefde-verhouding. Maar ach, dat houdt het werk spannend. Als ik niet af en toe een Glasmaker over de vloer krijg die het even niet meer ziet zitten, dan had ik het geen 23 jaar volgehouden. Dat is de charme van het glas maken, niets is zeker in een glasfabriek. Trouwe LAB-proat lezers kunnen zich misschien LAB-proat (12) nog herinneren. Daarin deed ik verslag van een logboek uit 1930 van de toenmalige Glasmaker van de Speciaalglasfabriek in Eindhoven. De huidige moderne Glasmakers kunnen zich troosten, er is in de afgelopen 70 jaar niet veel veranderd. Bladerend door het logboek kom ik zinssneden tegen als: 11 september 1930: "Om 1.20 uur rookte de oven geweldig, oven doorgebrand." 12 september 1930: "Het glas schuimde hevig." 6 november 1930: "Glas had vuil groene bruine kleur." 9 januari 1931: "Glas was nog grijs en vele groote blazen en dunnen rammen." Er is in ruim 70 jaar niet echt veel veranderd en ik ben ervan overtuigd dat het ook niet zál veranderen. We hebben met z'n allen hoogte –en dieptepunten meegemaakt tijdens de laatste Ambercampagne. Maar we kunnen ons troosten dat door de inzet van

iedereen we begin volgend jaar weer een Ambercampagne mogen maken. Ik verheug me er al op, lekker weer Amberen.